Ner 106. ROK 1839. PIĄTEK 10 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10 miesięcznie Złp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Beatryxy Panny..

Imiona Sławiańskie.
Jutro Ludomiła.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	6	27" 4"', 299	+ 10°, 3	4", 33	Zachodni słaby	Pochmurno	
	2	4, 387	+ 14, 8	2, 69	Północny średni	Chmury	
	10	4, 797	+ 9, 8	3, 38	Pn Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	
8	6	5, 678	+ 4, 3	2, 01	Pł Wschodni średni	Pogoda	Deszcz
	2	5, 568	+ 9, 8	1, 53	,, ,,	,,	
	10	5, 198	+ 6, 4	2, 46	,, słaby	,,	
9	6	4, 102	+ 6, 2	2, 29	Z Pn Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
	2	3, 248	+ 9, 3	2, 78	W Pł Wschodni wicher	Pochmurno	
	10	2, 968	+ 5, 1	2, 46	Wschodni średni	Chmury	Deszcz

Dnia 7 o godzinie 10 i 40 minut pokazała się Zorza Północna dość słaba, Słupy zaledwo rozróżnić było można z powodu chmur przy poziomie. Trwała około 15 minut.

Wiadomości zagraniczne.

Wiadomości z Poczty wczorajszéj.

— *Paryż* 29 *Kwietnia.* —

(*) Dzisiejszy *Monitor* zawiera następujące oznajmienie: »Gdy marszałek xiąże Dalmacyi prosił króla aby go w obecnych okolicznościach od zlecenia zebrania nowego gabinetu uwolnić raczył; przeto J.K. Mość wezwał do siebie pana Passy prezydenta Izby deputowanych, i ten przyjął takowe zlecenie.«

Jakoż zaraz po *Monitorze*, dzisiejszy *Posłaniec Izb* donosi o godzinie 9 z rana: »Dowiadujemy się, że na wczorajszém zgromadzeniu wieczornėm, wszelkie już wątpliwości załatwione zostały. Wszystko zapowiada koniec przesilenia. Dziś o godz. 11 przedpołudniem, członkowie przyszłéj administracyi udadzą się do króla, i jeżeli nieprzewidziane jakie niezajdą się znowu trudności, to jeszcze dziś przez nadzwyczajny dodatek *Monitora* dowie się publiczność o ustaleniu nowego ministerstwa.»

Atoli zebranie się członków téj mniemanéj nowéj administracyi w Tuilleriach, nieodniosło oczekiwanego skutku. Mówią, że nowa kombinacya, nieudała się wcale.

Przypisek o godzinie 4¾ *z południa.* »Pogłoska, że nowy gabinet lewego środka niemógł przyjść do skutku, potwierdza się.» — Otoż znowu po ministerstwie liberalném! Na dzisiejszéj giełdzie rozgłoszona wiadomość, że z takowych żywiołów lewéj strony potrafiono nakoniec ulepić ministerstwo, zwichnęła zaraz kursa francuzkie; lecz te wnet poskoczyły w górę, jak tylko dowiedziano się na odwrót, że nowa ta kombinacya nieuszła swego losu, o to jest, że poszła z dymem.

— *Dnia* 30 *Kwietnia.* —

Czytamy w »*Monitorze Paryzkim*» co następuje: »Król przyjął nową listę ministrów, którą mu wczoraj o godz. 11½ w nocy, złożył P. Passy; i na dziś z rana zwołać kazał

(*) Dla zachowania porządku w opisaniu nowych zwichnionych kombinacyi ministeryalnych, zaczynamy od wcześniejszych dat. P. R.

dotychczasowych ministrow dla podpisania nowych postanowień (*Ordonnances*) nowe ministerium zatwierdzających. Jakoż postanowienia takowe kontrasygnowane zostały, — gdy po długiem oczekiwaniu, dowiadujemy się że i ta nowa kombinacya rozbiła się o nowe niepodobieństwa! — Jakoż w krótce potém, przybył pan Passy do J. K. Mci, i wynurzył swój żal, że nie jest w mocy jego, nadanemu sobie pełnomocnictwu, skutecznie odpowiedzieć.

Dziennik Rozpraw opisując tę nową katastrofę i te nowe kłopoty w które zdaje się, że już teraz nie Król; — którym tylko dobro Francyi, nie namiętności rządzą; — — ale sama Izba deputowanych, a mianowicie jéj koalicya zabrnęła; mówi między innemi: Przyczyny tego wypadku są zawsze też same które i wszystkie poprzednie kombinacye, a tych było już przeszło z dziesięć, zniszczyły, — to jest wewnętrzne osobistości, i ta godna politowania (*pitoyable*) żądza, wynoszenia się jednych nad drugich.

Papiery francuzkie na dzisiejszéj giełdzie idą w górę, skutkiem oczywiście nieudania się téj kombinacyi; tylko hiszpańskie spadły o $\frac{1}{2}$ procentu, ponieważ zaczęto wierzyć, iż Pan Thiers nie dochrapie się już ministerstwa spraw zagranicznych. —

— *Dnia 1 Maja.* —

Zdaje się mówi dzisiejszy *Constitutionnel*, że postanowiono wreszcie utworzyć nowy gabinet z członków prawego środka i z pomiędzy 221 stronników jen. Jagueminot.» — Tak mogącemu utworzyć się ministerstwu, *Constitutionel* przepowiada naturalnie byt nader krótki, o czém ani wątpić, jeżeli téj gry namiętności, nieprzerwie raz na zawsze zdrowy rozsądek.

Wczorajszy *Monitor* donosi, że wszystkie wiadomości z Lewantu przez Marsylią odebrane, zgadzają się na jedno, iż wskutek interwencyi wszystkich zagranicznych posłów pokój między sułtanem i paszą Egiptu naruszonym niebędzie.» —

— *Bruxella* 28 *Kwietnia.* —

Zeszłéj soboty, odbyły się wielkie obroty wojsk tutejszéj osady na równinach Liothout.— Król otoczony świetnym sztabem, przejeżdżał pomiędzy wszystkiemi szeregami pułków, których muzyka odgrywała pieśni rewolucyjne. Po téj paradzie, wojska odbyły rozmaite ruchy wystawujące bitwę, »jedyny rodzaj wojny, mówi dziennik *Commerce Belge* na który konferencya londyńska pozwala Belgijczykom.» —

— *Madryt* 20 *Kwietnia.* —

Listy z Guadalaxara potwierdzają wiadomość, że przednia straż jenerała Cabrery pod rozkazami Marconella i Polo, wdarła się do Kastylii, gdzie opanowali warownię i miasto Akolea del Pinar, na wielkim gościńcu z Madrytu do Saragossy. Korpus ten zagraża podobnież warowni Cifuentes pod Trillo, i zdaje się, że zamiarem jest nieprzyjaciela opanować wszystkie warownie prowincyi. — Najznaczniejsi mieszkańcy Brihuegi pouciekali do Guadalaxary. —

Ustanowiono tu sąd wojenny, dla sprawdzenia działań wojennych Van Halena pod Segurą. (*) Wiadomo, że ten wódz, (o którym dzienniki oppozycyjne, tyle wielkich nedzei narozsypywały na wszystkie strony), ma sobie odjęte dowództwo wojska i jeneralne kapitaństwo prowincyi Aragonii i Walencyi. —

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— *Londyn* 20 *Kwietnia.* —

W *Globe* czytamy: »Oziębłość i brak ruchu jaki od trzech miesięcy panuje w handlu angielskim, okazuje już skutki jakie z dalszego trwania takiego stanu rzeczy wypłynąć mogą, a nawet naturalnie wypłynąć muszą. I tak donoszą z Liwerpool, że w przecięciu użycie bawełny w b. r., przynajmniéj o 9tą część mniejsze jest jak w roku przeszłym, i jeśli daléj zmniejszanie się postępować będzie, okaże się może różnica w końcu roku na 100,000 wantuchów czyli o trzecią część prawie mniéj niż w zeszłym roku.

Z Cap mamy tu wiadomości do dnia 16 lutego. Kolonia zdaje się czynić szybsze postępy w polepszeniu się jéj stanu, niż którakolwiek z zamorskich posiadłości angielskich. Codziennie staje się bogatszą i zamożniejszą.

Okrętem pocztowym »Roseius« przybyły tu nowe wiadomości z New Yorku, dochodzące do 26 z. m. Podają one pewniejsze jak dotąd rękojmie utrzymania pokoju między Anglią i Stanami Zjednoczonemi, szcze-

(*) Dawniejsza wiadomość o mniemaniu pobicia Cabrery usunienia się dziś na ten, że nie jego ale on pobił konstytutionistów dowodzonych przez van Halena pod Segurą na której pokwili się zdobycie, i nie małą stratą odpędzeni zostali.

gólniej dla tego, że w izbach prawodawczych kraju Maine umiarkowane stronnictwo odniosło zwycięztwo nad chciwemi wojny zapaleńcami, i przeprowadziło rozmaite postanowienia w odpowiedzi na wspomnioną dawniej notę gubernatora Fairfield przez które tenże został upoważnionym oddalić wojsko Maineńskie z spornego gruntu, skoro tylko otrzyma wiadomość że wojsko angielskie cofnęło się zarazem polecono mu rozpocząć tymczasowe przygotowawcze układy z gubernatorem nowego Brunszwigu; względem zabezpieczenia publicznéj własności, a to wszystko, jak mówi wstęp do tego postanowienia, dla usunięcia wszelkich trudności jakieby mogły stanąć na drodze rozpoczętych przez rząd centralny układów. Do tych przyjaznych widoków przyłącza się jeszcze ogłoszenie publiczne korespondencyi między gubernatorem nowego Brunszwigu, Sir John Harwey i panem Fox posłem angielskim w Stanach Zjednoczonych, z których pokazuje się że pierwszy skłonnym jest postąpić stosownie do zawartych z panem Forsyth układów, i cofnąć swoje wojsko, zatrzymując tylko związek z niższą Kanadą przez dolinę St. John. Mimo to jednak coraz więcéj zbiera się regularnego wojska angielskiego w Nowym Brunszwigu.

— *Madryt* 11 *Kwietnia.* —

Ogromna praca kommissyi zajętéj przejrzeniem taryfy celnéj zbliża się już do końca. Mówią, że na surową bawełnę nałożone będzie 8—12 Maravedis od funta.

Don Manuel Inclan, który w interesie finansowym został wysłany do Londynu, wrócił już tutaj. Zdaje się, że nie bardzo jest zadowolony z rezultatu swego poselstwa.

Spokojność w Walencyi zdaje się zupełnie być przywróconą, jednakże środki ostrożności nie zostały dotychczas zaniechane.

Wiadomość, że jenerał van Halen przerwał niespodzianie oblężenie Segura pod pozorem iż mu zbywa na środkach żywności, i że pogoda jest nie dość sprzyjającą, wzbudziła tu nietylko niezadowolenie, ale nawet oburzenie przeciw temu oficerowi. Nie mało także dziwią się tu powszechnie, że tak chętnie w raportach swoich przyznaje zasłużony tak chwalebnie i nadany przez Don Carlosa jenerałowi Cabrera, tytuł hrabiego Morella.

Związek z niższą Aragonią był w ostatnich dniach przecięty przez karlistów. »Goniec który tu wczoraj przybył z depeszą do posła, musiał czekać w Huerta póki nie przeszło nieprzyjacielskie wojsko.

Brygadyer Infante, drugi komendant Walencyi, zniósł stan oblężenia téj prowincyi.

Oczekujemy tu wkrótce doniesienia o ważnych operacyach z Nawarry, ponieważ Espartero, jak słychać, ma zamiar uderzyć na Ramales, Guriezo i Guardanino, na linnii od Santander do Biskai, dla zmuszenia Marota do bitwy. Niektóre jednak tutejsze dzienniki nie przestają czynić zarzutów hrabiemu Luchana.

— *Haga* 22 *Kwietnia.* —

Xiężniczka Oranii przybyła tu wczoraj z Amszterdamu. J. K. Wysokość zupełnie już powróciła do zdrowia.

J. K. W. Xiążę Fryderyk dawał wczoraj w wiejskiem mieszkaniu, »zur Horst» wielkie śniadanie na cześć W. xięcia następcy tronu.

Podług dzienników tutejszych po podpisaniu traktatu w Londynie dnia 19 b. m. bez żadnego zawarowania *(pure et simple)* poseł nasz pan Dedel i Ausrtyacki poseł hrabia Senfft von Pilsach wyjechali wkrótce z Londynu.

Oczekiwany oddawna poseł z Petersburga, przybył tu przez Londyn. Względem wyjazdu wielkiego xięcia następcy tronu do Anglii, nic pewnego jeszcze tu nie wiedzieliśmy dotychczas, chociaż za pewne prawie utrzymują że J. C. Wysokość opuści w przyszłym tygodniu kraj nasz, po uczynieniu poprzednio małéj wycieczki do północnéj Brabancyi. Przyjęcie jakiego w całéj Hollandyi doznaje W. xiąże, musiało na nim uczynić głębokie wrażenie.

— *Neapol* 6 *Kwietnia.* —

Wczoraj wojsko neapolitańskie złożone z 24,000 ludzi odbywało manewra w obec arcyxiążęcia Karola austryackiego, 41 batalionów piechoty 22 szwadrony jazdy i dwie bateryе artyleryi wykonywały rozmaite obroty wojenne z dokładnością godną pochwały.

J. K. Mość sam raczył dowodzić wojskami temi J. K. M. Xiąże następca tronu bawarskiego, tudzież panująca Królowa i Królowa matka, obecnemi byli tym manewrom.

— *Konstantynopol* 20 *Marca* —

Journal de Smyrne potwierdza dawniejsze prywatne doniesienia, że pogłoski wojenne znikły, i że dyplomacya zdołała przeszkodzić wybuchowi kroków nieprzyjacielskich między portą i Egiptem. Wszyscy posłowie mieli

w tym przedmiocie rozmowy z Sultanem. Uzbrojenia jednakże trwają ciągle. Do Egiptu posłano jeden statek parowy.

Z Egiptu donoszą, że vice-król kazał wypracować notę w której chce przedstawić Europie przed oczy, co uczynił dla uporządkowania wiru spraw wschodnich i jakie przez to sprawił Europejczykom korzyści. Żądanie konsula angielskiego pana Cambpell, cofnięcia z Yemen wojsk egipskich, które niedawno groziły osadzonej przez anglików twierdzy Aden; rozgniewało Mehmeda Ali w wysokim stopniu. Odpowiedział on: »Podbiłem moim orężem Egipt, Arabią, Sennnar i Syryę i potrafię ich moim orężem bronić.« Konsul chciał coś jeszcze powiedzieć ale pasza odwrócił się nie chcąc nic słuchać i wyszedł z sali. Egipski minister wojny Achmed Pasza Menikli, dzielny bardzo oficer, udał się ku granicy turecko-syryjskiéj, dla objęcia tam znacznego dowództwa.

— *Dnia 2 Kwietnia.* —

(Journal de Smyrne). W skutku narad które w tych czasach odbywały się, na których nieraz sam sultan prezydował, znikły zupełnie pogłoski wojenne. Jednakże niezupełnie jeszcze jesteśmy zaspokojeni względem zamiarów Mehmeda Ali, ponieważ opór jego i ambicya zbyt są znane. Ponieważ teraz sultan ma zbyt wiele powodów do mienia się na baczności ze strony Mehmeda-Ali prawdopodobném zatém jest że wymagać będzie zaręczeń względem jego przyszłego postępowania, i nad tém teraz jak mówią pracuje dyplomacya. Prócz tego Mehmed Ali powinien być przekonanym że wyprawa w bliskości serbskiéj granicy nie bardzo byłaby dlań korzystną, ponieważ prócz armii otomańskiéj musiałby Ibrachim Pasza walczyć jeszcze z powstaniem Druzów, których nieukontentowanie z każdym dniem wzrasta. Wzburzenie umysłów w téj prowincyi tak jest wielkie, że porta nie potrzebowała wystawiać się na niebezpieczeństwa walki i mogła poprzestać na wspieraniu tylko powstania. Straty jakie Ibrahim pasza poniosł w walkach przeciw powstańcom góry Naples i Druzów z Heranu, niezostawiają prawie wątpliwości względem wypadku powstania, któreby w całym narodzie przychylność znalazło. Te uwagi bezwątpienia skłoniły Ibrahima paszę do uległości i chęci pokoju.

W niedzielę przybył tu Tatar z Erzerum z doniesieniami z Persyi. Podług tych, szach przejęty jest nieprzyjaznemi chęciami względem Anglików, i ma zamiar wznowić obiężenie Heratu.

Roboty w arsenale idą teraz nieco wolniéj. Flota ciągle uzbraja się, ale niepospieszniej jak poprzednio.

Rozmaitości.

— Ulicznik jakiś dostał od drugiego policzek. Przyjaciele jego pytali go czy cierpliwie to zniósł czy też oddał mu policzek. — »Oddać, zapytał on, oddać ten sam, nie mogłem, ale mu za to dałem inny.

— Bogaty kupiec rozgniewany na żyda, nazwał go gałganem: — »Ny, odpowiedział tenże zupełnie zimno, pan także jeszcze nie jesteś papierem.

— Za cenę pięknéj haftowanéj chustki od nosa, paryzkiéj damy, można w małém miasteczku domek kupić. Takie chustki pstremi i białemi haftami ozdobne, kosztują około 1500 złp. i modna dama miewa ich więcéj niż jednę.

— Fabrykant perfum w Paryżu szczególnie zaleca pomadę na odrośnienie włosów, z tém ostrzeżeniem: ażeby tęż pomadę smarować przez rękawiczkę, z obawy, iżby przez noc na dłoni włosy nie wyrosły.

— Puszkarz Convey w Birmingham zrobił dla bogatego amatora Sir Thomas Gerisson flintę strzelecką długą 9½ stóp i ważącą 115 funtów, lufa sama waży 80 funtów ośm stóp jest długa, a wylot ma pięć ćwierci cala. Zamek waży 48 funtów, a stępel 31 ft. Ta olbrzymia fuzya niesie na 1500 kroków, (!!) i przyjąć może 30 uncyj prochu i trzy funty ołowiu. Jest ona położona na pewném rodzaju lawet na kółkach.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 9 do dnia 10 Maja.

Kosbin Michał porucz. c. ross., Stadnicki Józef ob., Jakubowski Cesław ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Jastrębski kap. ob., do Polski; — Jakubowski Cesław, do Galicyi.